

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Petrem Sedlákem ve věci

žalobce: **B. W. S. S.**, nar. X
st. příslušnost X
bytem X
zastoupen Mgr. Vratislavem Tauberem, advokátem
sídlem nám. 28. října 1898/9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 4. 2023, č. j. OAM-782/ZA-ZA11-K09-2022,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), neboť žalobce se bez závažného důvodu nedostavil k pohovoru ve věci podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

II. Podání účastníků

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu, ve které uvedl, že pohovor k jeho žádosti byl nařízen na den 14. 4. 2023 v 9:30 hod. v Kostelci nad Orlicí a zároveň byl na týž den v 8:30 hod. v Zastávce u Brna nařízen výslech jeho manželky. O konání tohoto výslechu, stejně jako o konání předcházejícího, nebyl žalobce vyrozuměn a dozvěděl se o něm od manželky. V podané žalobě brojl proti tomu, že měl právo účastnit se výslechu manželky, a naplánování svého pohovoru na týž den považoval za administrativní chybu, neboť vědomým nařízením pohovoru a výslechu uvedeným způsobem by mu bylo fakticky znemožněno se zúčastnit obou úkonů. Nařízením obou úkonů na týž den mu bylo znemožněno se obou účastnit a zároveň nebyl dán žádný zákonný důvod, aby mu bylo upřeno právo zúčastnit se výslechu manželky – účast u výslechu manželky by proto představovala závažný důvod, pro který se nemohl zúčastnit svého pohovoru.
3. V souvislosti se způsobem nařízení obou úkonů vznesl žalobce námitku podjatosti osob, které byly odpovědné za nařízení obou úkonů.
4. Zároveň namítl s odkazy na čl. 28 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany („procedurální směrnice“) a judikaturu Nejvyššího správního soudu i absenci podmínek pro zastavení řízení, neboť z jednání žalobce nelze dovodit konkludentní zpětvzetí žádosti o mezinárodní ochranu, resp. to, že na podané žádosti nadále netrvá.
5. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě navrhl zamítnutí žaloby s tím, že žalobce byl o termínu a místu pohovoru informován jak formálně (fikce doručení), tak i materiálně od svého právního zástupce. Pokud jde o výslech manželky, tak o jeho konání taktéž věděl, přesto se ani k němu, ani ke svému pohovoru nedostavil. Námitka podjatosti je podle něj uplatněna v rozporu s pravidlem bezodkladnosti a u subjektu, který o ní nemůže rozhodovat.
6. Žalobce reagoval na vyjádření žalovaného replikou, ve které setrval na svých námitkách.

III. Posouzení věci krajským soudem

7. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a je přípustná. Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
8. Žaloba není důvodná.
9. Podstatou žaloby je posouzení shora uvedené situace existence dvou časově a místně kolidujících úkonů jako tzv. závažného důvodu, který bránil žalobci zúčastnit se pohovoru ve věci žádosti o mezinárodní ochranu.
10. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že žalobce byl poprvé předvolán k pohovoru ve věci mezinárodní ochrany na den 26. 8. 2022 na 13:30 hod. na pracoviště Příjímací středisko Zastávka, žalobce doložil plnou moc zástupce a k prvnímu pohovoru se dostavil. Dále je ve správním spise založen protokol o výslechu E. S., bývalé manželky žalobce, ze dne 24. 11. 2022, který proběhl v Kostelci nad Orlicí.

11. Následně po shromáždění podkladů pro rozhodnutí ve věci samé byl žalobce opětovně předvolán k pohovoru na den 14. 4. 2023 na 9:30 hodin na pracoviště Pobytového střediska Klášterec nad Ohří, předvolání bylo doručeno fikcí, žalobce si ho v úložní době nevyzvedl, o stejném úkonu byl vyrozuměn právní zástupce žalobce do datové schránky. Na tentýž den na 8:30 hodin byla předvolaná paní S. na výslech na pracoviště Příjímací středisko Zastávka.
12. Paní S. žalobce se k výslechu dostavila. Z protokolu o svědecké výpovědi není patrné, že by se k ní dostavila i jiná osoba než žalobkyně.
13. K pohovoru nařízenému na den 14. 4. 2023 na 9:30 hodin na pracoviště Pobytového střediska Klášterec nad Ohří se žalobce nedostavil.
14. Soud souhlasí se žalobcem v tom, že je jeho procesním právem, aby byl řádně informován o výslechu svědků v probíhajícím řízení a má být respektováno jeho právo na účast u výslechu svědka (srov. § 51 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu) Ze správního spisu jasně plyne, že žalobce nebyl o výpovědi svědka vyrozuměn, a to ani prostřednictvím svého zástupce. V tomto smyslu se zjevně jedná o procesní pochybení žalovaného. Podle názoru soudu však toto pochybení nemělo vliv na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí. Zákonnost výslechu a hodnocení možnosti použití skutečností, které správní orgán v průběhu výslechu zjistil, by připadalo do úvahy, pokud by skutková zjištění pramenící z výslechů paní S. byla žalovaným využita při věcném hodnocení žádosti žalobce. K tomu nicméně nedošlo, protože řízení o žádosti žalobce bylo zastaveno z procesních důvodů. Procesní pochybení žalovaného tedy nemohlo mít přímý vliv na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí.
15. Soud neopomíná to, že nařízení výslechu paní S. a pohovoru žalobce na shodný den mohlo mít potenciální vliv na zastavení se žalobce k jeho pohovoru, a tudíž i vliv na zastavení řízení, nicméně pro závěr, že procesní pochybení žalovaného mělo vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, musí existovat alespoň elementární objektivní opora, která má buď svůj obraz ve správním spise, nebo ji jinak doložil žalobce k žalobě. Tu však soud neshledal.
16. Povinnosti žalobce (podle § 23 odst. 4 zákona o azylu) je v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu dostavit se na výzvu žalovaného k pohovoru. Důsledkem nesplnění této povinnosti může být zastavení řízení o žádosti o mezinárodní ochranu. Žalobce byl o důsledcích nedostavení se k pohovoru informován již v prvním předvolání (k pohovoru dne 26. 8. 2022) i v předvolání k pohovoru nařízenému na den 14. 4. 2023. Žalobce byl v řízení zároveň zastoupen právním profesionálem, tudíž soud nepochybuje o tom, že byl o svých procesních právech a povinnostech kvalifikovaně poučen nejenom správním orgánem, ale i svým zástupcem.
17. Tudíž bez ohledu na to, že na jeden den byl nařízen pohovor (o kterém byl žalobce informován, byť fikcí, i prostřednictvím zástupce) a výslech svědka (o kterém žalobce ani právní zástupce nebyli informováni), bylo povinností žalobce dostavit se k pohovoru ve věci žádosti o mezinárodní ochranu. Pokud se k němu žalobce nedostavil, musel počítat s možným negativním následkem v podobě zastavení řízení.
18. Procesní pochybení žalovaného v podobě neoznámení výslechu svědka žalobci v kombinaci s nařízením obou úkonů na stejný den, krátce po sobě a na vzdálená místa může představovat závažný důvod, pro který se žalobce nemohl dostavit k nařízenému pohovoru, ale pouze za předpokladu, že žalobce vyvinul alespoň elementární procesní aktivitu ve vztahu

k žalovanému. To však v nyní souzené věci ani ze strany žalobce, ani ze strany jeho právního zástupce nenastalo.

19. Žalobce by mohl legitimně poukázat na procesní pochybení žalovaného v kombinaci se způsobem nařízení obou úkonů, pokud by se buď dostavil na výslech paní S., nebo alespoň sám nebo prostřednictvím svého zástupce vznesl námitky proti v podstatě souběžnému konání obou úkonů. Samotná absolutní procesní pasivita za situace, kdy žalobce o konání výslechu paní S. věděl, mu nemůže být přičítána nyní k dobru. Pokud žalobce považoval nařízení pohovoru za chybu, mohl se obrátit na žalovaného, nebo konzumovat své právo účastnit se výslechu paní S.
20. Soud souhlasí se žalobcem v tom, že bylo procesní chybou, pokud správní orgán vystavil žalobce volbě, zda se dostaví na svůj pohovor, nebo zvolí právo účastnit se výslechu své manželky. Každopádně volba účasti na tom kterém úkonu mohla vést potenciálně k procesním důsledkům buď v podobě existence závažného důvodu, proč se žalobce nedostavil k pohovoru (pokud by realizoval svoje právo účastnit se výslechu), nebo ke zpochybnění skutkových zjištění vyplývajících z výslechu svědka (pokud by se žalobce dostavil k pohovoru). Nelze opomenout ani to, že žalobce byl schopen zajistit účast na obou úkonech v podobě osobní účasti na pohovoru a prostřednictvím zástupce na výslechu svědka.
21. Fakt, že žalobce zvolil to řešení, že se nedostavil ani na jediný z uvedených úkonů, podle názoru soudu nemůže založit *závažný důvod*, pro který se nemusel dostavit k pohovoru, na který byl řádně předvolán.
22. Navíc, a to souvisí i s otázkou, zda bylo možné zastavit řízení o žádosti žalobce, resp. zda bylo možné dospět k závěru o konkludentním zpětvzetí žádosti, z obsahu správního spisu nevyplývá prakticky žádná aktivita samotného žalobce v průběhu správního řízení. Jediné, co učinil sám žalobce, byla účast při poskytnutí údajů k žádosti a na prvním pohovoru. Předvolání k pohovoru si žalobce nepřezval. Z jednání žalobce nelze nijak dovodit aktivní zájem na pokračování řízení.
23. Soud nijak nezpochybňuje právo žalobce nechat se zastupovat právním zástupcem, avšak ani právní zástupce žalobce se aktivněji řízení neúčastnil, resp. ani z jeho činnosti nelze dovodit zájem žalobce na pokračování řízení. Srov. např. skutečnost, že zástupce žalobce nepodal vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí, které avizoval a ke kterému žádal o prodloužení lhůty.
24. Pokud žalobce odkazuje na čl. 28 odst. 1 procedurální směrnice, tak soud připomíná, že podle uvedeného článku platí, že, „*existuje-li důvod se domnívat, že žadatel o mezinárodní ochranu vzal konkludentně svou žádost zpět nebo od ní odstoupil, zajistí členské státy, aby rozhodující orgán rozhodl buď o zastavení posuzování žádosti, nebo o jejím zamítnutí v případě, že rozhodující orgán považuje žádost za nedůvodnou na základě přiměřeného posouzení její věcné stránky podle článku 4 směrnice 2011/95EU.*

Členské státy mohou vycházet z domněnky, že žadatel vzal konkludentně svou žádost o mezinárodní ochranu zpět nebo od ní odstoupil, zejména pokud se zjistilo, že:

a) nereagoval na žádosti o poskytnutí údajů nezbytných pro žádost podle článku 4 směrnice 2011/95EU nebo se nedostavil k osobnímu pohovoru podle článků 14 až 17 této směrnice, ledaže žadatel v přiměřené lhůtě prokáže, že k tomu došlo z důvodů, které nemohl ovlivnit;

b) se skrývá nebo bez povolení opustil místo pobytu nebo místo, kde byl držen, aniž v přiměřené lhůtě kontaktoval příslušný orgán, nebo v přiměřené lhůtě nesplnil svou ohlašovací či jinou oznamovací povinnost, ledaže žadatel prokáže, že k tomu došlo z důvodů, které nemohl ovlivnit.“

25. Podle názoru zdejšího soudu byly podmínky uvedeného článku v nyní projednávané věci naplněny. Žalobce nijak neprokázal, že by se nedostavil k pohovoru z *objektivního* důvodu, tj. z důvodu, který nešlo ovlivnit. Žalovaný tedy zcela v souladu se zákonem i citovanou směrnicí rozhodl o zastavení řízení.
26. Pokud jde o námitku podjatosti, soud souhlasí se žalobcem, že jako jeden z důvodů nezákonnosti rozhodnutí lze namítat i podjatost úředních osob. Z obsahu správního spisu však soud nevede nic k závěru, že by žalovaný postupoval cíleně tak, aby zkrátil práva žalobce úmyslně. Navíc důsledek, který nařízení obou úkonů na stejný den vyvolalo, bylo možné bez problémů odvrátit, pokud by žalobce jednal jinak než prostou pasivitou. Zastavení řízení o žádosti žalobce proto podle názoru soudu není důsledkem podjatosti žalovaného, ale důsledkem pasivity žalobce. Soud se z tohoto důvodu dál namítanou podjatostí žalovaného nezabýval.

IV. Závěr a náklady řízení

27. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
28. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 27. března 2024

Petr Sedlák, v. r.
samosoudce